

סבר לה כרבי עקיבא דאמר עדים זוממין קנסא הוא –

He agrees with *Rabi Akiva* who maintains that עדים זוממין is a fine

OVERVIEW

מאיר maintains that by עדים זוממין there is the rule of לוקה ומשלם (even though we derive from עדים זוממין that by רשעיות ב' רשעייתו משום ב' רשעייתו that just as by מוציא שם רע עדים זוממין the same applies to לוקה ומשלם he is מוציא שם רע even though מוציא שם רע is a fine),¹ for ר"מ can derive עדים זוממין from עדים זוממין ר"ע that ר"ע is (also) a קנס.² Our תוספות explores the meaning of the מחלוקת between ר"מ and ר"ע and thus resolves apparent contradictions from גמרא to our גמרא.

פירוש ולהכי יליף ליה ממוציא שם רע -

The explanation of the answer (why ר"מ maintains לוקה ומשלם) is because he maintains עדים זוממין is a קנס **and therefore he derives** that by עדים זוממין they are לוקה ומשלם (where there too the מוציא שם רע is לוקה ומשלם) -

ורבנן סברי ממונא הוא ולהכי לא ילפינן ליה ממוציא שם רע -

However, the רבנן maintain that the payment of עדים זוממין is **monetary** (but not a fine), **and therefore they cannot derive** עדים זוממין from מוציא שם רע that by מוציא שם רע עדים זוממין [which is considered a קנס] too the rule should be לוקה ומשלם (for we do not derive ממונא from ממונא [which is considered a קנס]).³ This is the explanation of the גמרא the way it appears initially.

משמע דלרבי מאיר אינו לוקה ומשלם אלא גבי קנס אבל גבי ממונא לא -

It is indicated from this explanation (of the גמרא) **that according to ר"מ, only by מוציא שם רע** (for we can derive [any] קנס from מוציא שם רע), **however regarding a monetary payment** (not קנס) there is **no** rule of לוקה ומשלם (because we cannot derive ממונא from ממונא [where by קנס he is לוקה ומשלם]).

תוספות asks:

וקשה דבפרק השוכר את הפועלים (בבא מציעא דף צא,א ושם) תניא⁴ -

And there is a difficulty, for in the פרק השוכר את הפועלים teaches -

החוסם פי פרה ודש בה לוקה ומשלם⁵ ד' קבין לפרה וג' קבין לחמור -

¹ A fine (or קנס) is when the amount to be paid is fixed; it does not depend on the individual case; everyone pays the same amount (as it is by מוציא שם רע, where everyone pays the same amount).

² Granted that עדים זוממין pay according to the damage they wished to inflict, nevertheless it is deemed a קנס, since in actuality they caused no damage; they only intended to cause damage.

³ See רש"י ד"ה שכן.

⁴ See [TIE footnote # 8] תוס' ד,א ד"ה לוקין.

⁵ He pays the owner since he deprived the owner's animal from eating which she rightfully deserved on account of לא תחסום שור בדישו. The owner now needs to feed his animal. This is considered a monetary loss.

A renter who muzzled the mouth of a cow and threshed with it, he receives (לא תחסום שור בדישו of לאו),⁶ and pays the owner (of the animal) **four קבין (of feed) for a פרה and three קבין for a donkey** -

ומוקי לה כרבי מאיר דאית ליה לוקה ומשלם והתם ממון הוא⁷ -

And לוקה ומשלם ר"מ according to ברייתא established that אביי however there in the ברייתא it is a case of ממון (not קנס).

(ר"מ has an additional question (regarding the view of תוספות

ועוד דאמרינן בפרק אלו נערות (כתובות דף לד,ב ושם) רבי מאיר לוקה ומשלם אית ליה -

And furthermore לוקה ומשלם ר"מ states in פרק אלו נערות רבה that מת ומשלם לית ליה⁸ משמע⁹ בכל ענין -

However he does not maintain **מת ומשלם**. This indicates that in any event ר"מ maintains (ממון ומלקות or קנס ומלקות) לוקה ומשלם (whether it is קנס ומלקות). This contradicts what we assumed that it is only by קנס that ר"מ maintains ומשלם.

תוספות continues to ask:

וכן קשה מדרבנן¹⁰ דעד כאן לא פליגי רבנן עליה דרבי מאיר -

And similarly there is a difficulty according to the רבנן, for the רבנן limit their argument with ר"מ -

אלא משום דסבירא להו דעדים זוממין ממונא הוא ולכך לא מצי יליף ממוציא שם רע -

Only because the רבנן maintain that עדים זוממין is ממונא so therefore we cannot derive it from מוצש"ר -

אבל בקנס מודו דילפינן לוקה ומשלם ממוציא שם רע -

However by a case of קנס the רבנן would agree that we derive this קנס from גמרא understands our תוספות -

ובפרק אלו נערות (שם דף לב,א) גבי קנס¹¹ פריך הא קיימא לן דאינו לוקה ומשלם -

And in נערות רבה regarding קנס, the גמרא asks, 'but we have an established rule that לוקה ומשלם'; so why by קנס is he ומשלם. The concludes the גמרא's question -

פירוש כרבנן¹² דרבי מאיר אלמא פליגי רבנן אפילו גבי קנס -

⁶ דברים (תצא) כה,ד.

⁷ תוספות just surmised that only by קנס does ר"מ maintain that לוקה ומשלם (because we derive it from מוצש"ר), but not by ממון (since לא ילפינן ממון). How can אביי say that the ברייתא, which is discussing ממון, follows the view of ר"מ?!

⁸ If one did a capital offense which also requires a monetary payment (he burnt his neighbor's house on שבת), (even) ר"מ agrees that he is exempt from payments on account of his capital crime.

⁹ When רבה states that לוקה ומשלם אית ליה he did not qualify it that it applies only to קנס; indicating that it is true even by ממון.

¹⁰ The הגהות ה"ח amends this to read, קשה לרבנן דעד (instead of קשה לרבנן דעד)

¹¹ The משנה there on כט,א states that there is a קנס for being חייבי כריתות מאנס (אחותו), while in our מסכת בועל אחותו states, there is a חייב מלקות for being חייב מלקות (א,יג).

¹² There it is a case of קנס ומלקות where ר"מ certainly maintains ומשלם. Obviously the קי"ל is according to the

The explanation of the question, 'והא קיי"ל דאינו לוקה ומשלם', means **according to the רבנן who argue with ר"מ** that is where we have this קיי"ל. **It is evident** from that גמרא **that the רבנן argue with ר"מ even regarding קנס** that even by קנס the rule is לוקה ומשלם. The question is why not; let us derive from מוצש"ר that by קנס it is לוקה ומשלם even according to the רבנן?!

answers: תוספות

ויש לומר דודאי בין לרבי מאיר בין לרבנן ליכא חילוק בין ממון לקנס לענין דין דלוקה ומשלם -
קנס **And one can say; that certainly there is no difference between money and קנס regarding the rule of לוקה ומשלם, whether according to ר"מ** (in both cases he receives מלקות and ממון\קנס), **or whether according to the רבנן** (in both cases whether מלקות or קנס there is no difference) -

דהא מכדי רשעתו ילפינן ליה וכדי רשעתו כתיב¹³ גבי עדים זוממין -
For we derive the exclusion that רשעיות ב' מחייבו משום ב' וא"א מחייבו משום ב' רשעיות, and מכדי רשעתו, and עדים זוממין is written by כדי רשעתו -

הלכך לרבי מאיר דסבר עדים זוממין קנסא הוא -
קנס - קנס is a עדים זוממין ר"מ who maintains that
ושפיר ילפינן להו ממוציא שם רע למימרא דלוקין ומשלמין -

עדים זוממין **And we can correctly derive עדים זוממין from מוצש"ר to teach us that**
לוקין ומשלמין are -

אם כן כדי רשעתו דנכתב גבי דידהו דממעט שתי רשעיות ליכא לאוקומה במלקות וממון -
Therefore (since we already know that עדים זוממין are לוקין ומשלמין) **we must assume that the כדי רשעתו, which is written by עדים זוממין, which excludes administering רשעיות ב', cannot be established by ממון** (for we already derived עדים זוממין from מוצש"ר that עדים זוממין are לוקין ומשלמין) -

וצריכי לאוקומי במיתה ומלקות¹⁴ כדאיתא בפרק אלו נערו¹⁵ -
וא"א מחייבו משום ב' כדי רשעתו מיעוט of רשעיות
פרק אלו as is mentioned in מיתה ומלקות (not by ממון ומלקות, but rather) **ב' רשעיות**
נערו -

אם כן ודאי אמר רבי מאיר בכל דוכתי דלוקה ומשלם אף לגבי ממון דמהיכא תיתי למעוטי¹⁶ -

קנס ומלקות in a case of רבנן.

¹³ דברים in עדים זוממין of פרשה (the מלקות of רשעיות is written by the rule of פסוק. דברים (תצא) כה,ב. However there (by מלקות) the תורה writes (תצא) כה,א, והצדיק את הצדיק והרשע את הרשע. Which the עדים (שופטים) דברים יט,ט. previously (ב,ב) explained refers to עדים זוממין, therefore the following פסוק of רשעיות is referencing עדים זוממין also.

¹⁴ See footnote # 8.

¹⁵ כתובות לד,ב.

¹⁶ We cannot derive it from רשעיות ב' רשעיות משום ב' וא"א מחייבו משום ב' כדי רשעתו for since this פסוק is written by עדים זוממין (see footnote # 13) and by עדים זוממין the rule is that לוקה ומשלם (for we derive it from מוצש"ר), therefore the רשעיות ב' רשעיות cannot mean לוקה ומשלם, but rather it can only mean אינו מת ומשלם.

It follows therefore that **ר"מ** certainly maintains in any event that **לוקה ומשלם**, even if it is a payment of **ממון** (and not **קנס**), for from where can you derive to **exclude** that **אינו לוקה ומשלם** –

אבל רבנן דסבירא להו דעדים זוממין ממונא הוא -

However, according to the **רבנן** who maintain that **ע"ז** is **ממונא** and not a **קנס** -

לכך לא ילפינן ממוציא שם רע דלוקה ומשלם -

Therefore we cannot derive **ע"ז** from **מוצש"ר** that by **ע"ז** it should be **לוקה ומשלם** -
והלכך דרשינן מקרא מכדי רשעתו במספר -

So therefore we expound the **פסוק** of **במספר** -

למעוטי שתי רשעיות במלקות¹⁷ **וממון דאינו לוקה ומשלם -**

To **exclude** that one cannot administer two punishments by **מלקות** and **ממון**, so he is not **לוקה ומשלם** -

מעתי יאמרו רבנן בכל מקום אף גבי קנס דאינו לוקה ומשלם מכדי רשעתו -

So now that **לוקה ומשלם** **excludes** **כדי רשעתו**, the **רבנן** will maintain everywhere, even by **קנס** that **לוקה ומשלם** **for we derive it from** **כדי רשעתו** -

דהא משמע שפיר דאתי למעוטי כל ב' רשעיות בין ממון בין קנס:

For the exclusion of **כדי רשעתו** (that **רשעיות ב'**) **properly indicates** to **exclude any רשעיות ב'** (with **מלקות**) **whether it is ממון or whether it is קנס**.

SUMMARY

The exclusion of **כדי רשעתו** is written in a **פרשה** which discusses **עדים זוממין** and **לוקה**. If **עדים זוממין** is **קנסא** (the view of **ר"מ**, so we derive **ע"ז** from **מוצש"ר** that **לוקה** (but not **ומשלם**) the exclusion of **כדי רשעתו** can only apply to **מת ומשלם**. Therefore the rule is always **לוקה ומשלם**. However if **ע"ז** is **ממון** (the view of the **רבנן** (and we cannot derive it from **מוצש"ר**) then the exclusion of **כדי רשעתו** applies to **ממון ומשלם** that **אינו לוקה ומשלם** in any event even by **קנס**.

THINKING IT OVER

What changed, in **תוספות** understanding of the **מחלוקת** between **ר"מ** and **רבנן**, from **תוספות** question to **תוספות** answer?

¹⁷ The **פסוק** of **כדי רשעתו** is written by **מלקות** (see footnote # 13) therefore it is appropriate to exclude a dual punishment – **לוקה ומשלם** – by **מלקות**. Since it is also written in connection with **עדים זוממין** so we say that regardless what the **ע"ז** wanted to obligate the accused; whether **קנס** or **ממון** we say **לוקה ומשלם**. See **תוס' כתובות לב,א ד"ה דאין**.